

Izjave vseh dan razen nedelje in praznikov.
—
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljalni prostori: 2657 So. Lawndale av.
Office of publication: 2657 So. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XVI. Črna lista za \$5.00. Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1917. Chicago, Ill., sobota, 21. julija (July 21), 1923. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 170.

ZORUŽENE DRŽAVE MO- RAJO NEMUDOMA PRI- ZNATI SOVJET. RUSIJO.

Senator Brookhart iz države Iowe je rekel državnemu tajniku Hughesu, naj takoj stori tozadavne diplomatske korake.

KREDNO ZASEDANJE NAŠE- GA KONGRESA ZAHTEVA KMEČKI POLOŽAJ V DEŽELI.

Washington, D. C. — Ko je senator Smith W. Brookhart došel v četrtak v Washington, se je nemudoma zglasil pri državnem tajniku Hughesu ter ga pozval, naj takoj uvede diplomatske korake za pripoznanje sovjetske vlade v Rusiji.

Kot prvi korak v tem smislu je senator Brookhart nasvetoval to, da naj Združene države odine trgovske odnose, še preden se prične diplomatska pogajanja.

Senator se je mudil pri državnem tajniku pol ure ter mu po-vedal, kaj vse je doglal, ko se je mudil v Rusiji. Tu je videl in se uveril, da je sovjetska vlada naj-trdnješa v Evropi in da je rusko ljudstvo zadovoljno in srečno.

Senator Brookhart je tudi raz-ložil Hughesu, kaj vse je videl in doglal s svojim desetletnim bivanjem v Evropi po drugih tamkajšnjih deželah, posebno pa v Franciji.

Senator je sedaj še nasprotnje-ri ameriškega zapletavanju in vmešavanju v zadeve starega sveta po ligi narodov ali mednarodnem sodišču.

Razgovarjal se je s Hughesom tudi o vprašanju izrednega zasedanja ter poudarjal, da bi moral predsednik nemudoma sklicati kongres na izredno zasedanje.

Preden je šel senator k držav-nemu tajniku, je dejal svojim obiskovalcem v svoji pisarni, da se bo z vsemi svojimi močmi po-tegnil za izredno zasedanje naše-ga kongresa, ker je nujno potreb-no, če hoče vlada, da ne bo kmet dokraja uničen.

Popolnoma mu je umevno, za-kaj se predsednik upira izredne-mu zasedanju, ali on se bo kljub temu potegoval za sklicanje.

Senator misli iti v Californijo, da se tamkaj sestane s predsedni-kom na njegovem povratku iz A-laske ter mu pove, kako nujno potrebna je eksekutivna akcija v zadevi kmečkega vprašanja.

Če bo imel predsednik ali ad-ministracija v senstu gluha uša za kmečki glas ter izival pro-gresivne sile, ki so iznova poka-zale svojo moč v Minnesoti pre-tečeni ponedeljek, je Brookhart za-grozil, da bo kontrola starih re-publikanskih gardistov v senatu strmoglavljena, ko se kongres an-de v mesecu decembru.

O našem političnem položaju se je Brookhart izrazil takole:

„Nominirati ugnejeno Hardin-ga za predsednika in Underwoo-da za podpredsednika na svoji volilni listi. Lahko dobe vse ste-bre, konservativce in reakcijske narje v eno skledo. Ali lahko bo-mo videli, da bo tista skleda jako majhna.

McAdoo me ne plaši, zakaj, on ni bogve kakšno upanje za ljudstvo. Dobili bi le prav malo predsedniških glasov.

„Morda mislite, da je McAdoo močan. Ali v resnici bi ga odtel-tal celo Harding. Če naj kandidi-ral Harding na republikanski li-sti, McAdoo pa na demokratski, potem je gotovo, da ne bo nobe-den imel posebne prilike, da bi bil izvoljen. V tem slučaju bi zmagal Ford na listi tretje stran-ke.

„Ford je jako dobrohoten av-tokrat. Precej njegovih lastnosti mi je všeč, ali njegove avtokraci-je pa nikakor ne maram. Kenyon bi mi bil všečnejši.

„Toda noben republikanski re-akcionar ne bi mogel poraziti Forda, če bi demokratske imeno-vali Henryja za predsedniškega kandidata. Le močan progresivec bi zmagal na republikanski li-sti.“

STRAH IMA STRAŠNO VELIKE OČI...

Los Angeles, Cal. — Ravno-kar je prišel na dan sledeči do-godek: Kmalu potem, ko je bil Upton Sinclair aretiran na Li-berty Hillu, kjer so bili prepo-vedani shodi stavkarjev, je bila policija obveščena, da se Sin-clair vozi z rdečo zastavo v av-tomobilu proti pristanišču v San Pedru. Četa policistov je sedla v avto in odhitela, da prime "sloinca". Avto z rdečo zastavo spredaj je bil dotocen na bulevaru. "Ali ste vi Sin-clair?" je vprašal vodja poli-cijske čete. "Ne," je bil odgo-vor. "Kdo pa ste?" — "Vojni tajnik Weeks," je bil odgovor. Policaj je pogledal zastavo in videl orla na rdečem polju: znak vojnega departmeta.

TVOJ DELEŽ V BANKI ZNAŠA \$155.

Toliko pride na slehernega pre-bivalca Ameriko. Ako nimaj ti, ima nekdo drugi toliko več.

New York, N. Y. — (Federated Press.) — Tvoj delež vsake de-narja v hranilnicah Združenih držav znaša \$155. Ako si, štate-lj, glava družine petih oseb, tedaj je tvoj delež \$775. Ako je manj kot toliko ali če nimaš nič v hranilnici, tedaj ima nekdo drugi tvoj delež poleg svojega.

Hranilnični oddelček Zveze ame-riških bankirjev, ki je objavil gori omenjene številke, pravi, da je bilo 30. junija 1922. v ameriških bankah hranilnih vlog za \$17,300,000,000. In ta denar — pravi Zveza bankirjev — je večinoma lastnina medznih delavcev! Vseh skupaj je bilo 30,323,320 hranilnih vlog omenjenega dne.

Kjerkoli se dandanes pred raz-sodiščih rešujejo zahteve delavcev za višjo mezo, imajo delodajalci te številke pri rokah in vztrajno poudarjajo, da delavci niso revni. Pogledajte, pravijo, poročilo Zveze bankirjev, v koliko denarja imajo delavci shranjenega v bankah! Kaj jim je treba večje pleče?!

Če pa natančno pregledamo po-ročilo, vidimo, da najvišje hranil-ne vloge so v tistih distriktih, kjer stanujejo bogatini! — Ti imajo deleže vseh onih delavcev in far-marjev, ki ne poznajo hranilne knjižice.

Francoska vojna v Maroku.

Vlada javlja o zmagah, da poto-laži razburjeno javnost.

Pariz, 20. jul. — Francoska jav-nost se je začela razburjati radi nove vojne, katero je Francija pričela kar iznenada voditi v Severni Afriki, in "Le Matin", ki se smatra za osebni organ Poincaréja, je danes zjutraj — da potolaži javnost — prinesel uradni pre-gled celega položaja. Vlada poro-ča v takem tonu, kakor da je vse skupaj malenkost, igrača, ki ne bo trajala dolgo. Kampanja bo končana pred jesenjo in revolta Ma-ročanov zadušena.

Francoske čete — poroča "Ma-tin" — so prodirle že več milj na rebelno ozemlje, odkar so v ofen-zivi od 14. julija. Boji so res ljuti, toda izgube Francozov niso velike. Francoska armada v Maroku ne šteje več kot 20,000 mož.

Nekako tako so lani poročali Španci — ali kaj se je potem zgo-dilo?

Tajnik za delo Davis v Pragi.

Berlin, 20. jul. — Ameriški taj-nik delavskega departmeta Jas. J. Davis se je včeraj vrnil iz Varšave in danes se je odpeljal v Prago. Odtam pojde na Dunaj. Davis proučava izselniški problem.

Krvavi izgredi v Kalkuti.

Kalkuta, Indija, 20. jul. — Tu je bilo včeraj krvavi spopadi med policijo in nacionalističnimi pro-stovoljci. Več oseb je bilo ubitih.

HARDING HOČE IZZVATI SENATORJA JOHNSONA V NJEGOVI DRŽAVI.

Predsednik Harding si je izbral v San Francisco govorniški oder za svoj govor o "vnanjih odno-sajih."

HOOVER, KI JE NAJHUIŠI JOHNSONOV NASPROTNIK, IMA SVOJE PRSTE VMEŠ.

Na krogu ladje Henderson. — Največja in najpomembnejša poli-tična novica v zvezi s predse-dnikovim političnim romanjem po zapadu je to, da se bo predsednik Harding pečal v svojem govoru v San Francisco dne 31. julija zvečer s "vnanjimi odnosi."

To namreč ne pomeni nič druge-ga kakor to, da namerava pred-sednik Harding streljati na sena-torja Hiram Johnsona v njego-vi lastni državi in napasti njego-vo upiranje proti vnanji politiki sedanje administracije.

Politični opazovalci smatrajo to za prvi znak visokega spora med predsednikom in Johnsonom, spora, ki utegne oslabiliti Johnso-nov prestiž med njegovimi last-nimi ljudmi ter izničiti vsako mi-sel na možno tekmo proti Hardin-gu na prihodnjih predsedniških volitvah.

Neznansko velik pomen pripisujejo dejstvu, da si je predse-dnik izbral tako snov za svoj go-vor ravno v Johnsonovem doma-čem mestu.

Tega ni mogoče tolmačiti dru-gače kakor tako, da misli pred-sednik izničiti Johnsonu ugled med njegovimi volilci ter tako napeljati vodo na svoj mlin. Kaj-ti če hoče predsednik govoriti o "vnanjih odnosih", se mora dotakniti vseh tistih političnih smernic, katerim se upira John-son. Med tiste smernice spada bijaki dogovor in pa dodatno še najnovejši predlog za ameriški vstop v mednarodno sodišče.

Vse okoliščine dokazujejo, da ima v tem svoje prste trgovski tajnik Hoover, ki spremlja pred-sednika na njegovem potovanju od Tacoma naprej.

Hoover je Johnsonov najhujši sovražnik v Californiji, in brez vsakega dvoma mu bo zelo všeč vsak korak, ki bi utegnil oslabil Johnsonovo stališče med njego-vimi volilci. Hoover je hudo jezen na senatorja Hiram Johnsona radi njegovega upiranja proti vsakršnemu vnanjemu zapleta-vanju te dežele vnanje zmešnjave.

Nadalje pa ima predsednik Harding velik strah pred John-sonom, posebno pa še zato, ker ne ve, kaj pravzaprav Johnson misli in namerava početi v prihodnjih predsedniških volitvah.

Senator Johnson ne bo doma, ko bo imel predsednik svoj govor v San Francisco, iz Francije je od-potoval ta teden. Tedaj se je iz-javil, da bo razodel svoje misli o evropskem položaju čele tedaj, ko došpe v New York.

Politični krogi si obetajo veliko politično igro zastranega. In sko-ro gotovo imajo prav, če tako mi-slijo, zakaj, velikih političnih iger si je v novejšem času še vedno že-lela ta dežela.

URA BUDILKA NAMIGNILA POROTNIKOM, NAJ GLEDU DOMOV.

Chicago, Ill. — Izredna velepo-rota se je v sredo zvečer sešla na razgovor, kaj naj stori v nadal-jnem postopanju proti mestnim grabežem. A takoj ob začetku te seje je bila huđe presenečena vsled nenadnega drdranja ure bu-dilke, ki so jo našli na pisalni mi-sli nekega sodnika. Na uro je bil pritrjen listek z naslednjim napl-som: "Čas je za razid. — Fred Lundin."

Nekateri porotniki so se sme-jali na cel obraz, dočim se ni ne-katerim zdelo to posebno smešno.

VRME.

Chicago in okolica: V nedeljo deloma jasno. Neliprenjena temperatura. Sonce izide ob 5:32, zalze ob 8:29.

Pregled dnevnih do- godkov.

Amerika.

Senator Brookhart je posetil državnega tajnika Hughesa in zahteval, da Združene države ta-ko priznajo Sovjetsko Rusijo.

Bankir Vanderlip govori o tretji politični stranki.

Prihodnji Hardingov govor bo v San Francisco 31. julija.

Oregonova vlada Mehike bo priznana vsak čas.

Minnesotska delavska federaci-ja se je izrekla za združitev Ame-riške delavske federacije s far-marško-delavsko stranko.

Inozemstvo.

Francija je menda pričela po-puščati v konfliktu z Anglijo.

Francoska vlada poroča o zma-gah na afriški fronti.

Britske čete na Turškem obve-ščene, naj se pripravijo na odhod.

Turki delajo priprave za šest-dnevno proslavo miru.

Mussolinijev tiskovni zakon u-bije vse napredne liste v Italiji.

FRANCIJA JE PRIČELA POPUŠČATI.

Poincaré bi rad imel privatno konferenco s Baldwinom. V Londonu govore o kompro-misih.

Pariz, 20. jul. — Trdoglavl-a Francija se je pričela mehčati. Poincaré, ki je še pred nekaj dne-vi izizvalno prisegal: "Nobene komocije več!" — se je menda ustrelil posledice, ki jih prinese samostojna akcija Anglije, kateri se morda pridruži še Belgija in Italija. Francija bi ostala sama v reparacijski krizi.

Danes poročajo, da je Poincaré pripravljen na privatno konfe-rencio s Baldwinom, ministrskim predsednikom Anglije, in sicer takoj, še teden, predno se odpre debata v angleškem parlamentu o reparacijah prihodnji tork.

Francoska vlada se boji te debate. Ako je to res, tedaj je Poincaré v kratkem času spremenil svoje stališče. Ko je Baldwin 9. julija predlagal konferenco ententnih ministrskih predsednikov glede nemške reparacijske ponudbe, je Poincaré odklonil predlog. Vprašanje pa je, dali se zdaj Baldwin odzove Poincaréjevi želji.

(Dalje na 3. strani.)

Angleži zapuste Turčijo.

Britske čete v Carigradu in ob ožini svijaio šotore.

London, 20. jul. — Ministrski predsednik Baldwin je danes na-znanil v zbornici, da angleške čete zapuste turška tla takoj, ko bo ratificirana mirovna pogodba v Angori. Vojaki, katerih je okrog 10,000, so že prejeli navodila, naj se pripravijo na odhod.

Carigrad, 20. jul. — Ameriški visoki komisar poroča, da je šest ameriških ručic odplovalo proti domu.

Turki delajo velike priprave za proslavo miru, katerega že ni bilo na Turškem trinajst let. Lozanaka pogodba bo podpisana ravno na turški praznik Bajram, ki je 24. julija. Zato bo dvojni praznik & slavije bo trajalo šest dni. Izmet paša in druga dva delegata bodo sprejeti z velikimi častmi. — Tur-ški listi razpravljajo o notranjih reformah. Vlada izdeluje velike načrte za povzdignje turške republi-ke, ko pride mir.

Grki in Turki so se domenili, da zamenjajo prebivalce v Macedo-niji in Traciji pri Mali Aziji takoj po podpisnem miru. Francozi so dobili koncesijo vodne sile v Brui.

Vse trske luke zaprte valed stavke.

Dublin, 20. jul. — Stavka pri-stanišnih delavcev je zaprla vse luke na Irskem in vsa promet z Anglijo in drugim zunajim svetom je ustavljen. Delavci so zastavljali, ko so jim delodajalci zvalili me-zde. Jim Larkin vodi stavko.

ČAS ZA TRETJO POLITIČ- NO STRANKO JE ZREL, MENI VANDERLIP.

Hardingova neokretnost v vnanji politiki je pripravila Združene države ob svetovno vodstvo, meni finančnik.

TREBA JE LE MOČNEGA MO- ŽA, PA JE ZMAGA TRETJE STRANKE ZAGOTOVLJENA.

Chicago, Ill. — "Če se pojavi človek, ki bi mogel zbuditi zase navdušenje tistih 51 odstotkov vpisanih volilcev, ki niso šli na voliče v letu 1920., pa bomo l-meli tretjo stranko na prihodnjih predsedniških volitvah. In tisti mož ji bo načeljeval ter bil izvol-jen za prihodnjega predsednika Združenih držav," je dejal Frank A. Vanderlip, ko ga je vprašal neki časnikarski poročevalec, kaj meni o političnem položaju v Združenih državah.

Ali ni pa marel izraziti svoje-ga mnenja, kdo bi utegnil biti ti-si mož.

"Ljudstvo je nepokojno in ne-mirno. Tega se ne da utajiti," je nadaljeval mednarodni finančnik Vanderlip. "Volitve na srednjem zapadu so pojav temeljnih vroz-kov, ki jih je treba na vsak na-čin vpoštevati. Po mojem mnenju nismo imeli posebno znamenitega vodstva v praktičnih zadevah v Washingtonu.

"Sedajni administraciji manj-ka sposobnosti in spretnosti v vnanji politiki. Ona je zamudila priliko uveljaviti svoje vodstvo v mednarodnih finančnih zadevah. Vodstvo, ki smo si ga pridobili med vojno, je šlo sedaj nazaj v London.

"Dni so bile kupčijeke razme-re po svetu jako neugodne, in šep-rav je bilo skoro vse zlato v Združenih državah, je nam An-glija vseeno odnesla naše ponos-no stališče izpred nosa.

"In če hočem biti odkritor-čen, moram reči, da nismo imeli zadostnega števila mož, sposo-bnih mednarodnega bančnega po-slovanja. Šole so prišle odprav-ljati to bolezen. Kot narod si na-glo prijavjamo ekonomično na-obrazbo.

"Sedaj nismo več ekonomični analfabeti, kakor smo bili pred dobrih desetimi leti. Čezdaljebolj izboljšujemo svojo sposobnost in se učimo kupčijskih načel pa de-narne uporabe.

"Naši mladi moške so izpopol-njujejo v poslih svojih kupčij. Naša tehnika v industriji, kupč-ji in poljedelstvu se izpopolnjuje bolj in bolj.

"Zelo sem optimističen glede Amerike. Trgovski položaj je u-goden in obeta ostati tak še dolgo časa. Smo sredi največjega blagostanja.

"Vzmemirjenje radi kmečkega položaja je morda malo pretirano. Bili so še hujši časi za kmeta. Ali cena pšenice je pa na vsak na-čin prenila. Mernik pšenice pod enim dolarjem ne odgovarja iz-datkom. Kmet bi moral dobiti po-šteno ceno za svoje pridelke. Ceno bi ne smela biti umetno zmanj-šana.

"Ameriški kmet je jako inteli-genten in producira na moča več kakor katerikoli drugi kmet na svetu.

"Evropski kmet pridelava več na akter, ali ameriški kmet pridelava deset ton na moča, v katerem o-siru pridelava evropski samo pol-drugo tono. Zato ima ameriški kmet toliko, da ne more vsega spraviti na trg.

"Če bi živeli na ekonomično umirjenem svetu, namesto da nam je imeti posla z razburkani-mi narodi v Evropi, potem bi se dalo govoriti povsem drugače. Evropa je svojčas uvažala živl-za 100 milijonov ljudi.

"Tati trg je sedaj jako nego-tov in nestalen. Razorane in raz-burkane razmere v mednarodni kupčiji morajo torej na vsak na-čin prizadeti ameriškega kmeta.

"Sedaj je v polnem zamahu agitacija, naj bi vsakdo kupil ti-soč mernikov žita. Če bi bile raz-mere slabe v jeklarski industriji, (Dalje na 3. strani.)

PŠENICE NE BODO ŽELI!

Buffalo, Okla. — (Federated Press.) — Farmarji v tukajšnji okolici groze, da požanjejo le toliko pšenice, kolikor je potre-bujejo zase, drugo pa puste na polju, naj segni. Lokalna cena pšenice je 65 centov bulet-jin farmarji imajo 25 centov iz-gube pri vsakem bušlju. Valed-taga se jim ne isplača proda-jati.

FAŠISTOVSKA SVOBO- DA TISKA V ITALIJI.

Vsak župan lahko zatre vse časo-pise v svoji občini, ako mu niso pogodni. Slovenski listi bodo izgubljeni.

Pariz, 20. jul. — Tekst Mussolini-jevega tiskovnega zakona, ki je naperjen proti časopisu v Italiji, je prinesel kurir v Pariz. Tuka-jnji vladni organi so strmeli, ko so čitali tekst. Francoski časo-pisje je sicer daleč od tiskovne svobode, kakršna se razume v Ameriki, toda italijanski tisk je zdaj v 18. stoletju napram franco-skemu.

Mussolinijev zakon določa, da morajo lastniki in uredniki časo-pisa v zapor, ako priobčijo slede-če: "Vesti in članke, ki spravljajo v zadrego diplomate, škodujejo časti države v inozemstvu, dvigajo alarm med ljudstvom, vzbujajo nezadovoljnost proti obstoje-čemu redu, obupajo razsedno mrnjo in nepokorščino napram vladi, javnim uradnikom in vsem postavnim oblastem, žalijo vlado, kralja, kraljevsko rodbino, pape-ža, državno vero, državne zavode in prijateljske tuje države."

Preparedat pa niso le vesti in članki te vrste, marveč tudi ko-mentariji, kritike, povesti, pesmi, slike in karikature in celo naslov. Vsaka kritika fašistovske vlade je zdaj nemogoča in vsi protivladni časopisi — klerikalni, liberalni, republikanski, socialistični, komu-nistični in ateistični — morajo propasti.

Župan sleherne občine — in vsi župani v Italiji so danes fašisti — ima oblast, zatre vsak časopis, ako misli, da je na kakršenkoli način kršil omenjeni zakon. Žu-pan mora prej dvakrat posvariti urednika dotičnega lista, predno ustavi list.

Vsak časopis mora imeti "direk-torja", ki je odgovoren za vse, kar je v listu, drugače ne sme list izhajati. Direktor mora biti na-vađen državljani, ne sme biti zbor-nišni posamec, ki ima imuniteto pred zaporom.

Posebno stroge odredbe veljajo za časopise v drugih jezikih. Faš-istovska vlada bo tudi kontrolirala časnikarske agenture in po-ročevalce inozemskih listov. Vse depeše iz Italije bodo cenzurirane.

(Mussolinijev zakon pomeni smrt slovenskih listov v anektiran-em Primorju, ako se ne bodo lizali fašistom. Doslej so slovenski listi saj smeli objaviti in protesti-rati zoper italijanske šikane, od-slej pa bo to "žaljenje vlade, države, javnih uradnikov itd." — Op. ur. Prosv.)

Mehika bo priznana vsak čas.

Vse sporne točke so poravnane na konferenci.

Washington, D. C. — Priznanje Obregonove vlade v Mehiki pride v enem tednu ali najkasneje v desetih dneh. Uradno sicer še ni potrjeno, toda uradni državne-ga departmeta so privatno namig-nili, da formalno poročilo o pri-znanju pride v omenjenem času.

Iz Mexico Cityja je prišla vest, da so vse sporne točke poravnane na konferenci med Mehikanci in Američani. Pogodba je sestavljena, toda prej mora biti predložena predsedniku Hardingu. Mehika vlada je nekoliko popustila v za-devi svojih petrolejskih postav. Kakor se glasi vest, sta "obe stranki zadovoljni".

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$6.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Julija 31-23) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

JASEN POJAV DEKADENCE.

V Chicagu je bila obsojena na smrt Italijanka Sabela Nitti Crudelle, ker je pomagala umoriti svojega prvega soproga Frank Nitti. Po obtožnici je ona držala svojega soproga za glavo, njen veliko let mlajši ljubček ga je pa z železnim batom tolkel po glavi. Pri obravnavi je pričal proti nji tudi njen lastni sin.

Družina prihaja iz Sicilije in je po izpovedi prič in obtoženke pobožna, ki je rada molila rožni venec.

Umori so prepovedani po zakonu, peta božja zapoved pravi "ne ubijaj" in po verskih naukih spada umor med smrtno grehe.

Vse to ni preprečilo umora!

Največje znamenje moralnega propadanja se je pa pokazalo šele po obsodbi. Mati je nekaj dni po obsodbi obdolžila svojega sina Mika, da je umoril očeta, ker mu ni hotel dati štiri sto dolarjev, da se oženi. Mati je izpovedala, kako je sin pretepel očeta, da je bil ves črn po obrazu in da je hiral od tistega dne in da je nekega dne šel na njivo, da pogasi ogenj, ki je nastal v ovsu in da se od tega časa ni več vrnil domov. Navaža tudi priče, ki so vse to videle.

Kdo je izvršil umor? Mati ali sin?

Naša naloga ni, da preiščemo, kdo je izvršil umor, ampak nam gre za to, da pokažemo na dejstvo, kakšna moralna propalost se širi v današnji človeški družbi.

Nekdo je umoril Frank Nitti. Bila je mati, ali je pa bil sin! Ako je sin izvršil umor in pri obravnavi lepo pričal proti svoji materi, da je ona izvršila umor, ali je treba pokazati še večje zrcalo moralne propalosti, da pokažemo, da se širi najostudnejša moralna propalost v današnji človeški družbi?

Ako je mati izvršila umor in zdaj obtožuje sina, da je izvršil umor, da sebe reši vislic, ali je treba pokazati še večji čin moralne propalosti, da dokažemo, kako grda moralna propalost se širi v današnji človeški družbi?

Mati se vendar vedno prikazuje, ki z levjo srčnostjo brani svoje otroke, pa magari če je krivda na njeni strani. Zdaj pa pride mati in pokaže na svojega sina in pravi: "Jaz sem nedolžna, on je morilec!"

Eden iz med njiju je izvršil umor in eden izmed njiju priča po krivem, da reši sebe kazni, ki je določena za umor.

In zakaj? Iz ravno tistih vzrokov radi katerih je bil izvršen umor!

Današnja človeška družba je sebična! Današnja človeška družba vzgaja najbolj sebične ljudi! Gospodarski sistem je tak, da ne more vzgajati drugačnih kot sebičnih ljudi. Gospodarski sistem je tak, da sili človeka, da postane sebičen. Današnji gospodarski sistem ne pozna sodelovanja v dobro vseh, ampak pozna sodelovanje v korist posamezniku ali pa majhne skupine ljudi.

Avtomobilov dandanes na pr. ne izdelujemo, da jih bodo imeli vsi ljudje, ampak za to, da bodo nekateri ljudje od produkcije avtomobilov obogateli. In zakaj? Ker bogastvo pomeni gospodarsko moč. Ako imaš gospodarsko moč, lahko pridobiš tudi politično moč. Če si bogat, ukazuješ drugim, živijo po svoji volji in tako udobno, kot se ti zdi, da je udobno.

Zagovorniki sedanega sistema pravijo, da produciramo za trg. To je velika laž, s katero se prikriva pravi namen produkcije. Nihče ne producira za trg, ampak za to, da bo stvar s profitom, kolikor mogoče največjim profitom, prodal na trgu. Človek gleda za svojo korist, za sebe, za svoj dobrobit, ne briga se pa za gorje drugih, čeprav je to gorje tako veliko in strašno, da ga bode v oči. Tako spodbuja sedanji gospodarski sistem k vedno večji sebičnosti in da se sebičnost zadre tako globoko v srca nekaterih ljudi, da je sin pripravljen spraviti svojo mater na vešala, da bo on imel dobiček, mati pa svojega sina na električni stol, da bo imela od tega koristi.

So seveda izjeme v današnji človeški družbi, kajti kjer je pravilo, so tudi izjeme. Prav zanesljivo niso vsi ljudje sebični. Ampak ta resnica ne ovrže trditve, da današnji gospodarski sistem ustvarja sebičnost, z njo vred pa tudi moralno propalost! Sin, ki dolži mater, da je umorila njegovega očeta, in mati, ki dolži svojega sina, da je umoril svojega očeta samo zaradi tega, da imata vsak svoje koristi od take obdolžitve. Je najboljši dokaz, da je res tako.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosveta.

Johnstown, Pa. — V priobčitev pošiljam dve priloženi pismi brata, ki je pri vojakih v jugoslovanski armadi v Macedoniji. Iz pisem se vidi vse trpljenje vojakov pod kopitom jugoslovanskega, oz. srbskega militarizma. Kdaj bo zanje rešitev? Pismi sta datirani v Gostinjarju Macedoniji in se glasita:

21. pešpuk, Macedonija, Jugoslavija. — Draga sestra! — Dobil sem Tvoje pismo z dne 30. maja, v katerem me vprašaš, kako se mi godi v tujih krajih. Hudo. Vojaški stan je težaven, a poleg tega nas zelo mučijo. Hrano nam dajejo slabo, prašiči pri nas doma imajo boljše. Samo fizičnega župa je, kruh je črn, vmes cela koruza in pšenica, pesek, pa tudi konjsko figo sem že našel. Dosedaj so nas tepli in nekatero sem dobil po glavi ali po hrbtu. Ko bi bil to vedel, ne bil bi šel k vojakom. Vsaki dan smo lačni, a ne brigajo se, da bi dobili hrano. — Tudi bolezen je tu. Razsajajo črne kose in malarija. Za kozami umirajo oboleli v 24 urah. Vedno kdo izgine.

Sestri Leopoldini sem pisal pred dvema mesecema, a ne dobil odgovora. Od doma mi pišejo, da so mi poslali dva dolarja s pismu, pa jaz ni sem dobil ne pisma ne dolarja. Na poštah vse pokradejo. Če je kaj vsebine v pismu, ven, drugo pa v peč ali pa raztržejo. Pišeš, da bi mi kaj poslala, pa ni treba v pismu, ako pošlješ, pošlji po pošti, je bolj varno. Brate lepo pozdravi. Pisal bi jim pa nimam naslova.

Pozdrav Tebi in družini. Tvoj brat.

21. pešpuk, Macedonija, Jugoslavija. — Zelo žalostno je pri vojakih. Kot hudiš grešno dušo nas gonijo. . . . Malo jela, dosti dela. Stražar je treba biti vsako drugo noč in paziti, da ne pridejo Arnavti iz Albanije, ki kradejo civilistom in vojakom. Danes so nas napadli, pa niso nič napravili. Tako je pri nas v Turčiji sedaj poleti, da ni za iti ven brez puške v kako drugo vas ali kamorkoli. Arnavti so tako vzgojeni ljudje, da nič ne delajo, temveč samo ropajo in čakajo po zasledah, odkod bo prišel kak vojak, da ga sledejo do nagega in ga ubijejo ali zapodijo. Prav bližje meje smo, zato jih imamo vsaki dan polno.

Na Bolgarskem pravijo, da je revolucija. Tudi tu je čutiti, da se bo še kaj skuhalo, ker ne pustijo nobenega vojaka domov, čeprav so nekateri že odslužili vojaščino. Nekateri so bili obločeni že civilno, a obločijo se se morali zopet v vojaško.

Draga sestra, srečni ste, do ste tam. Imate vsaj življenje. Treba vam je res delati, a vsaj veste, zakaj delate.

Pozdravljam, Tvoj brat

Človek bi skoraj dvomil, da je kaj takega mogoče, a prepričanje se utrjuje čedalje bolj, ko prihajajo vedno silnice pritožbe in so mnogi naši vojaki že sami skusili brezobzirno kopito srbskega militarizma. Kaj vse so si nadejali Sloveni od ujedinjenja s brati Srbi in Hrvat, pa dobili so šele večje suženstvo. Na koga naj pade krivda? Kot Srbi tako imajo tudi Sloveni svoje besede v parlamentu, ki je največ odgovoren za take razmere. — A. K.

Star City, W. Va. — Delovne razmere niso nič kaj prida povoljne v naši okolici, ker je vse prenapolnjeno z delavstvom. Tu je šele pred dobrimi tremi leti bilo pričetno delo, ki ga prej ni bilo drugega kot poljedelstvo. Sedaj pa je tu na dušata premoženje.

Kdor bi prišel sem za delom, bi imel slab uspeh, kajti težko je v sedanjih časih dobiti delo.

Dne 28. julija priredi plesno veselico društvo "Radnik", št. 174 v Purglove dvorani, katere prične ob šestih zvečer. Torej vabimo društvo "Slovenski rožmarin", št. 388 v Star Cityju, W. Va., in socialistični klub št. 228 v Purglove, kakor druge posamezne rojake, da se veselice udeležijo. To je druga prireditelja našega novega društva to leto, h kateri pričakujemo veliko udeležbo.

Rojaki, vsi do zadnjega na to veselico. — Josef Železnik, predsednik.

Ponovite naročnino na "Prosveto".

Mogoteli, ti so goljufi pri plačevanju davka!

(Piše Leland Olds za Fed. Press.)

Denarnih mogotcev, ki tlačijo mezdne delavce, je letos toliko, kot jih je bilo leta 1920. Padec številca milijonarjev, kot je bil objavljen na podlagi zapisov zveznega dohodninskega davka, je čisto navadna izmišljotina, s pomočjo katere naj se spravijo naprej zaplaki pittsburskega Melona in drugih denarnih mogotcev, kateri so ga izvolili kot svojega zastopnika pri zveznem zakladniškem departmantu.

Skrben pregled dohodninskega davka v letu 1921 pokazuje brezdelni razred denarnih mogotcev kot razred, ki krade državi z goljufimi številkami, da mu ni treba plačati toliko davka. S pomočjo svojih odvetnikov so se izognili pobiralcem davka za ogromno vsoto nad \$1.000.000.000 dolarjev njih dohodka. To se pravi, da so si prihranili najmanj šest trt milijona na davkih, da imajo lahko toliko več uslužbencev, postrežkov, advokatov in toliko več razkošnosti, dočim naj delavce, ki služijo svoj kruh, da ostane pri življenju, plačuje v popolni meri vojni davek.

Ljudje, ki si služejo kruh so največ trpeli na dohodkih med depresijo v letu 1921, kar se razvidi po davčni statistiki. Farmarji, mali trgovci, obrtniki, mezdni delavci, plačani posamezniki in profesionalisti so utrpeli 15 odstotno znižanje svojega dohodka. Leta 1920 so imeli za okoli 21 milijard, leta 1921 pa 17 milijard dohodka. Kot poroča po statistiki zvezni ekonomski urad je brezdelje leta 1921 vzelo meznim delavcem 18 1/4 odstot dohodka.

Posebne vrste ljudje, ki jim teče nezasluzen dohodek (v rentah, obrestih in dividendah), pa so imeli v tem letu depresije le malo manjši dohodek, in sicer za 2,7 odstotka. Njih dohodek iz leta 1920 \$5.492.568.961 je padel v letu 1921 na \$5.345.249.176. Ta padec v dohodku mogotcev pa je veliko manjši kot padec v cenah in plačah, na katere se sklicujejo, da jih morajo plačevati.

Dohodki onih, ki imajo nad \$1.000.000 so 85 odstotkov rente, obrestih in dividend in kot vemo, je njih dohodek padel samo za 2,7 odstotka. Če računamo s številkami, ki jih je objavil komisar za zvezni davek, vidimo, da je bil plačani davek skoraj za polovico premajhen, ako pri tem tudi primerjamo njih zmanjšani dohodek, ki znaša komaj par odstotkov.

Z drugimi besedami, poročilo zakladniškega tajništva o zmanjšanju dohodkov mogotcev je lažnjivo, ker zakriva dejstva. Najvišji dohodniki davek vedno odpade na ljudstvo, katero je bilo rojeno, da si s svojimi žulji služi plačo.

Kaj pravi La Follette o Johnsonovi zmagi.

Madison, Wis. — Ljudstvo velikega severozapada je iznova dalo duška svojem prepričanju, da mora biti zasebni monopol preganjan iz naše vlade, če naj se obdrži predstavniška vlada v Združenih državah.

Način, kako se reakcionari tolažijo, češ, da izraža izvolitev Magnusa Johnsona le nekakšen krajeven protest od strani vznevoljenih kmetov in delavcev proti sedanjim ekonomskim razmeram in vladni politiki, je smešna samoprevara.

Glas Minnesote je glas ljudstva v tej deželi, glas priprostega naroda, ki tvori devetdeset odstotkov prebivalstva in ki se hoče na vsak način iznebiti monopolne oblasti. Monopol nad življenjem tega naroda se je ustvaril v dolgi vrsti let na podlagi naklonjenosti, ki jo je izkazovala vlada mnogih le poškepi ljudi.

Stari Lineolnov duh se zopet oživlja na zapadu. Svoj odmev bo našel na vzhodu, jugu in srednjem zapadu, bržko se pojavijo tako pogumni in sposobni voditelji kakor je Magnus Johnson, da izvojujejo staro pravdo pri prostega naroda.

Strankarski politikarji in njih listi ne morejo dolgo varati samih sebe glede tega fundamentalnega gibanja med ljudstvom. Ljudstvo se je prebudilo. Gesla starih strank jih več ne slepe. Ne da so več zavesti z zasmehovanjem in zanikanjem, naperjenim proti njih voditeljem.

Ljudje so se naučili izpovedati

tiste, ki so sovražni njih osebnim in gospodarskim osebi. V Minnesoti so oddali strel, ki ga bo čuti po vseh krajih naše dežele.

Izvolitev taknega moža, kakor je Magnus Johnson, je skrajno važna, pomembna in značilna. Rojen v revščini, vzgojen v svojih prvih moških letih s pomočjo dela lastnih rok je bil senator Johnson tarča v kampanji istih krutih zasmehovalnih sil, ki so smešile Abrahama Lincolna v kartanih ter ga označevale za neposmenega demagoga.

Governorja Preusa niso podpirale samo vse reakcionarne sile v Minnesoti, nego tudi reakcionarne sile iz celega naroda. Saj je dobro znano, kako bi bilo, če bi bil izvoljen. Hodil bi po poti reakcionarne vodstva v senatu ter se vdinjal organiziranemu monoplu v službo.

Magnus Johnson je stopil v boj ljudstvu na stran. In prav dobro sem uverjen, da bo kazal isto pogumnost, sposobnost in vztrajnost v javni službi, kakor je vse to pokazal v pravkar končani kampanji. On bo znamenit v veliki senator za ljudstvo. Njova zmaga postavlja Minnesoto v prvo stražo progresivne bojne fronte s dvema neomajno naprednima možema v senatu Združenih držav.

Ljudske mase v Minnesoti so trpele valed istega zla, ki je zatiralo ljudske množice širom te dežele sploh. Zahtevale so, da mora biti uničen monopol, ki narekuje cene vsakdanjim potrebščinam, za katere morata odjemalec in izdelovalec izdajati ogromne vsote denarja.

Vsak predsednik od leta 1912. sem je bil izvoljen na podlagi obljube, da bo odpravil monopolsko nevarnost. Ali to stvar je pustil v nemar že kar drugo leto svoje službene dobe.

Osamosvojitve ameriškega naroda izpod monopolne kontrole je še vedno glavna zadeva. In tako bo, dokler se ne bodo ljudje oprostili tiste kontrole.

Oblast, ki je bila ustvarjena postavi v porog z aktivno pripomočjo washingtonske vlade, je obsojena, bržko odvzame ljudstvo, kakor v Minnesoti, monopolno oblastno kontrolo v svoji vlad.

Za trdno sem uverjen, da bomo našli, ki so si pridobila podporo na severnem zapadu, napolnjeni takisto s pretežno večino odobrenja tudi povsod drugod v tej deželi, kjerkoli so problemi podobni minnesotskim. Do tega utegne priti že prihodnje leto ali pa le malo kasneje. V to vernem neomajno.

Britanija bi rada vojno z Rusijo.

Moskva. — (Anise za Fed. Press.) — "Kolikor se tiče delovanja v Aziji, imamo mnogo boljše dokaze proti Angležem, kakor jih imajo oni proti nam", mi je rekel ruski višji uradnik za zunanje zadeve, ki ima precej skušenj o azijskih zadevah. "Oni imajo ponarejena in netočna poročila od svojih vohunov, to je res, a mi imamo proti njim jasne dokaze; v rokah imamo pogodbo, ki so jo podpisali Angleži s tatarskim emirom v Centralni Aziji, s katerim so nameravali vprizoriti revolucijo, da odpravijo lokalne sovjetske oblasti. Pisane dokaze imamo, da so podpirali banditske tolpe, ki so napadale naše vojaštvo in nam vsepovsod nagažale."

"Zakaj pa ne objavite teh stvari", sem vprašala.

"Zato ker ne moramo provocirati, kot dela Curzon", je odgovoril. "Vsaka vlada ima take vrste dokumentov, ki pa ji služijo le za informacije in nikdar za diplomatske note, razun, če hoče država povzročiti zmešnjavo."

"Ali mislite, da bi lord Curzon res rad videl vojsko z Rusijo", ga vprašam.

"Gotovo bi, mi je odgovoril. — "Tako rad bi videl vojno z nami, da bi zanje žrtvoval celo svojo politično bodočnost. Bojim se, da ga tudi njegov kabinet podpira. Brez dvoma bi rad mnogo žrtvoval, da bi zdrobil Rusijo, za kar misli, da je sedaj še čas, ko smo radi vojne in revolucije ter gladne za slabostni."

Odkar se zaveda življenja je lord Curzon sovražnik Rusije. On kakor Lloyd George oba pravita, da sta naprotina Rusiji, pa ne zaradi tega ker je bolševistična. — Kajpada njuna mrinja do Rusije je toliko bolj podžigana, ker jo vladajo bolševiki in ker sovjeti

ekusajo azijske narode na vohdu pripraviti do iste stopnje kot so oni sami in jih tako oprosti vsakega angleškega pokroviteljstva.

Politika Rusije napram vzhodnim azijskim državam je posebna, a ravnotako upravičena, kot je upravičena politika Anglije. Zavedamo se, da naše navduševanje obmejnih naših sosedov k neodvisnosti, enakopravnosti in samorazvitja bo prišlo nekoč v nazvkrigje s stremiljenji Anglije, katere imperialisti bi radi videli te rodove na vedno enako nizki stopnji kot so zdaj. Da se nazvkrigje radi te politike izravna, smo hoteli imeti konferenco, pa angleški imperialisti tega nečejo, ker nečejo odnehati v svoji akciji. Oni nečejo razjasniti svojih stremiljenj in nakan ljudstvu Anglije in ljudstvom Azije, kakor bi storila konferenca.

Ker torej Curzon svojim stremiljenjem ne more ustreči drugače, hoče a silo, ne samo z odpočitancem trgovskih delegatov, temveč z dejstveno blokado streti Rusije. Ne namerava pa pri tem porabljeni svojih angleških čet, temveč poljske, finske in druge bankrotirane vazale, ki jih zalega z denarjem. To ne bilo ravna napadeno za britanske imperialiste, da bi drugi delali za njih interese in poleg tega še kupovali njih vojno izdelke."

"Ali mislite, da je taka vojna nevarnost blizu?"

"Ne tako kmalu," je rekel. — "Finančna blokada lahko pride kmalu in to bo zaenkrat prizadelo našo lesno industrijo, kajti na Angleško izvažamo precej lesa, a poceni. Če bo uničena ta industrija, bo povzročena beda med mnogim gozdarskim prebivalstvom, ki je ravno pričelo dobivati nekoliko zaslužka. Menim, da Curzon misli na ta način ustvariti notranje nemire v Rusiji."

"Toda Poljaki in Finci niso kaj prida navdušeni za boj, zlasti za Anglijo ne, ker imajo dovolj opravka z nemiri doma. Valed tega ne mislim, da nam preti v kratkem kaka invazija."

Za kratek čas.

Jera, žena Kazimirova: Kam zdaj odjadra naš čolnič, father! Kazimir: V Willard, Viskonsizini.

Jera: Ali ne bo morda pot preplival?

Kazimir: Naka! S šmirom, ki se razliva po naši filiki, namažejo pot in čolnič pojde kakor po loju. Razumeti, tepica?

DESET 'BOŽJIH' ZAPOVEDI NI ZRASTLO NA MOJZEŠOVEM ZELNIKU.

Lake Junaluska, N. Y. — Duboven S. G. Bland iz Toleda je zopet eden tistih redkih cerkvenjakov, ki imajo toliko poguma, da povedo javno, kar imajo na srečo. Po njegovi lastni izpovedi je bilo deset božjih zapovedi znanih Izraelcem že pred Mojzesom; nadalje je po njegovem mnenju zgodnja izraelska zgodovina pred Abrahamom izmišljena s pomočjo čisto navadnih bajk. Tudi tega ne verjame omejenih duhov, da bi bili pisali znani pisatelji prvih pet knjig svetega pisma, pač pa trdi, da so jih zbrali pretkani duhovni ter jih podtaknili izmišljenim pisateljem.

Če bi bil kaj takega trdil ta duhov v srednjem veku, ko je bila španska inkvizicija v cvetju, bi bil gotovo živ sežgan na grmadi. Sedaj ne sme sicer cerkev poudariti takih brutalnosti, ali prav lahko pa se zgodi, da ga ta ali oni škof razglasi za blaznega. kakor se je to primerilo pisatelja knjige "Communism and Christianity".

USTRELEJEN, KER JE PREGLAHEMU PETELINU ZAVIL VRAT.

Sioux Falls, S. D. — Kikirikanje preglasnega petelina je dalo povod, da je bil v tukajšnjem mestu do smrti ustreljen Evgen F. Griffith, star 42 let, kakor poročajo policija, ki je vzela obdolženega morilca Karla L. Fergusona pod ključ. Petelina s zavitim vratom so našli poleg mrtvega Griffithovega trupla.

Po pripovedi Karla Fergusona je zasledil le-ta Griffitha v svojem kokošnjaku. Griffith je Fergusona zagrozil, da bo on sam zmasil petelina v rlo, če ga ne odstrani. Ko je Ferguson velel Griffithu, naj dvigne roko kvišku, se je zmenil za to, naker je petelina gospodar ustrelil, in izstrelil je zadel Griffitha naravnost v srce, kar je povzročilo takojšnjo smrt.

Iz delavskega sveta.

(Federated Press.)

Mesni položaj v juniju. Delavski departament za Illinois poroča, da povprečna tedenska mezda tovarniškega delavca v juniju je bila 28.33. To pomeni \$1473 letnega zaslužka, ako bi delavec trajno delal 52 tednov. Povpreček od 1. julija 1922 torej znaša \$4.61 na teden ali približno 20 odstotkov. Najvišje mezde so bile v krznarskih tovarnah, kjer so moški in ženske dobili povprečno \$53.3 na teden. Povprečni zaslužek iz neženih in neizkušenih delavcev v stavbiški industriji je bil \$40.24 na teden. Drugi delavci, ki so prejeli nad \$35 tedenske plače, so čas karji in krojači. Najnižje mezde so bile v tovarnah pletenin, skupna povprečna tedenska mezda moških in žensk v teh tovarnah znaša \$13.53. — Dvestodvajset podjetnikov je tekom meseca povdalo mezde od pet do 14 odstotkov. Med temi je bilo 54 stavbiških pogodbenikov in 50 lastnikov kovinarskih podjetij. — Mezda krojaških delavcev je znašala \$42.32 na teden, mezda krojaških delavk pa \$29.05. Druge povprečne mezde v nekaterih industrijah so bile: v kladnicah, moški \$26.81, ženske \$17.67; čevljarne, moški \$26.17, ženske \$17.76; perilnice, moški \$35.93, ženske \$15.25; tiskarne, moški \$38.90, ženske \$19.92.

Minnesotska delavska federacija je na svoji letni konvenciji v Duluthu zaključila, da bo priporočila Ameriški delavski federaciji, naj se združi s Farmer-Labor party in za ne samostojno politično akcijo. Na konvenciji so bili konservativni elementi v premoči.

Wisconsinska delavska federacija je na svoji konvenciji v Superioru odklonila amalgamacijsko resolucijo za združitev strokovnih unij po industrijah. Porazena je bila tudi resolucija za samostojno politično akcijo. Na drugi strani je pa bila sprejeta resolucija, ki nalaga odboru, naj stopi v stike s farmarskimi organizacijami in proučava razmere, in ko bo čas zrel, bo federacija stopila pod okrilje La Folletteve republikanske stranke ali socialistične stranke.

I. W. W. so pozvali vse svoje člane v pristaniščih južnih držav na štrajk v protestu proti aretiranju treh članov v Port Arthurju, Tex.

Razne vesti.

BENGALSKI PESNIK TAGORE NE PRIDE VEČ V AMERIKO.

Kalkuta, 19. julija. — Bengalški pesnik Rabindranat Tagore, ki mu je bila l. 1913. podeljena Nobelova nagrada, je dejal v nekem razgovoru s časnikarskim poročevalcem, da ga je na njegovem zadnjem obisku v Ameriki l. 1920. zelo razočaral sebični in nacionalistični duh, in da ne namerava nikoli več obiskati Združenih držav. Glede indijskih razmer je dejal, da bodo kmalu nadvladali Mohamedanci Hinde, kar bo Indijo zopet spravilo pod mohamedansko vladno.

Poročevalce je pesnika dobil doma in v šoli v Santiniketanu (domu miru), kateri kraj je štiri ure in pol po železnici od Kalkute.

Ko vprašan, če namerava še kdaj iti v Evropo in Ameriko, je pesnik odgovoril, da ga je njegov prvi obisk v Ameriki privedel k misli, da so Združene države postale neznanosno močnega in napredna sila v civilizaciji. Zdelo se mu je, da se bo Ameriki moglo izogniti vojni in ekonomičnim pritiskom preprečiti daljše konflikte med drugimi narodi. Ali zadnji obisk pa ga je v tem mnenju doela razočaral. Delež je vojna popolnoma podivjala, vsled česar ni mogla poslušati filozofov, pesnikov in sanjačev.

"Bojim se," je dejal, "da bi ne bile mnoge reči, ki bi jih povedal, nepopulárne, ker je preobladal Ameriko duh neustrojnosti in nacionalizem. Jaz nasprotujem nacionalizmu v kakršnikoli obliki. Zame je vsako vprašanje mednarodnega značaja. Listi in javni ljudje so zahtevali takovani stodoletni amerikanizem. Ali to je nevaren vzorec."

V odgovoru na vprašanje glede bodočnosti indijske države je Tagore prerokoval, da bo mohamedanizem prevladal njegovo lastno religijo hindovsko. "Mogoče je," je rekel, "da bi lahko Hinduzem vera preteklosti že pred mnogimi leti in pre-

bivalec Indije izpreobrnjen k islamu s silo. In kdo ve, če bi ne bilo zelo dobro za Indijo, ako bi se je polastili Mohamedanci iznova?" "Hinduizem je religija pacifizma, dočim izpremena Mohamedovi nauki celo našo miroljubno Hinde v sila bojaželjne fanatike. Celo sedaj se mohamedanizem silno hitro širi po Indiji. Zadnji podatki kažejo, da je danes več Mohamedancev tu na Bengalskem kakor pa Hindov. Če pride vlada v roke indijskega ljudstva, bo to najbrž pomenilo to, da imova z vladojo tukaj Mohamedanci. Ali celo to bi bilo bolje od sedanje vlade, ker bi bila to vlada naše krvi."

ZVEZNI OBRAMBNI IZDATKI ZMANJSANI ZA \$200,000.

Washington, D. C. — Združene države so zmanjšale svoje izdatke za narodno obrambo tekom fiskalnega leta, ki se je končalo s dnem 30. junija letos, za več kakor \$200,000. To je razvidno iz letnega poročila, ki ga je pravkar izdal finančni departament. Mornarični departament, ki je izdal v fiskalnem letu 1922, \$476,775,193.84, je potrošil v zadnjem fiskalnem letu \$333,201,362.31, t. j. približno 30 odstotkov izdatkov manj kakor v poprečjem letu. Vojni departament je porabil v predzadnjem fiskalnem letu \$454,730,717.67, a v zadnjem pa \$392,733,634.96, s čimer je prihranil \$61,997,022.81 ali približno 14 odstotkov. Odpomok za doslužene vojaške iz svetovne vojne pa je v letem času zahtevalo povzvišanje izdatkov za \$84,969,765.54 — s 376,749,664.29 v l. 1922 na \$461,719,433.83 v l. 1923.

VOJNA NEVARNOST GROZI, TRDI BAKER.

Cleveland, O. — Evropa je skoro bolj pripravljena za svetovno vojno, kakor pa je bila l. 1914., je povedal bivši vojni minister Newton D. Baker ženskam, ki so se zbrale, da slišijo, kaj meni Baker o ligi narodov. Baker je poizkušal dobiti kar največ podpisov na peteljcijo za vstop Združenih držav v ligo narodov. "Kadar predložimo predsedniku in senatu 10,000 ali milijon ali deset milijonov imen tistih ljudi, ki žele, da se naj Amerika prikloni ligi narodov, bodo morale merodajne oblasti poslušati ta glas," se je izjavil Baker.

"Evropa je sedaj zrelejša za svetovno vojno, kakor pa je bila leta 1914., kolikor se to tiče notranjih vzrokov," je pristavil bivši vojni tajnik. "Jaz nikakor ne morem razumeti, kako bi se je dalo preprečiti, če ne najdemo kakga primernega sredstva."

ŽENA PREPEPENA DO SMRTI, MOŽ IZGUBIL OBE NOGI.

Pittsburgh, Pa. — Nago truplo mrs. Patrick Coyne, osemdesetletne ženske, ki se je omožila šele pred par meseci, je našel njen oče John Conroy. Ta ji je šel pravit, da je njen mož, ki je bil železniški zavirač, v neki nesreči izgubil obe nogi in da se bori s smrtjo v neki pittsburski bolnišnici.

Mrs. Coyne je bila prepepena do smrti, ko jo je neznan ropar dobil v postelji.

Mož je odšel na delo ter pustil ženo samo doma. Bolnišnica je obvestila okoli polnoči Conroyja, da je njegov ponesrečen zet takorekoč na smrtni postelji tamkaj in da želi k sebi svojo ženo. Conroy je takoj odhitel k svoji hčeri. Prišelci do hiše je moral s silo vdreti vanjo.

Zadeva je bila sporočena policiji, kateri se doslej še ni posrečilo zaslediti človeka, ki je storil ta zločin.

SIFKARTAS POBEZNIL S \$100,000.

New York, N. Y. — Sifkartas Arthur Brooke, ki je bil splošno znan tudi pod priimkom "mož z rožo", je nenadoma neznan kam izginil, in zasebni detektivski s zdaj prizadevajo doznati, kaj se je zgodilo z denarjem v znesku po \$100,000, katere vsota je tudi izginila z begunom. Denar ni namreč njegov, nego raznih parobrodskih družb, hotelov in posameznikov.

Poulična bitka v Vera Cruz.

Vera Cruz, Mehika, 20. jul. — Deset oseb, vstevši dva policaja, je bilo ranjenih v poulični bitki med policisti in člani rdeče unije revolucionarnih stanovanjskih najemnikov, ki so že leta dni v stanarinskih stavki (nočejo plačati stanarine).

NAVAL NA SALUNARJE V JOLIETU.

Več slovenskih gostilničarjev aretiranih.

Joliet, Ill. — Prohibični uradniki so dali aretirati enajst salunarjev v Jolietu v četrtek zvečer. Štirinajst zveznih policistov je navalilo v salune. Med aretiranimi so tudi sledeči Slovenci: Louis Turk, 46 So. Chicago St. Pivo in žganje zaplenjeno. James Horvat, 22 Cass St. Pivo zaplenjeno. Joseph Jerman, 200 Jackson St. Vino in pivo zaplenjeno. Na policijski postaji so bili izpuščeni proti poročtvu \$1000 vsak.

LA FOLLETTE OBIŠČE EVROPO.

Madison, Wis. — Da preuči zvezni senator La Follette iz Wisconsin ekonomsko razmere v Evropi, odpotuje tjakaj dne 1. avgusta s svojo ženo in svojim sinom Robertom. Tam namerava ostati dva meseca. Senator La Follette kani obiskati Anglijo, Nemčijo, Dansko in druge države, kjer je kooperativni sistem napredoval najboljše. Delavske razmere na Angliškem bodo še posebno zanimale senatorja.

Američani so se počenili s ruski aristokratami.

Moskva, 20. jul. — Američani, ki so vršili pomožno akcijo v Sovjetski Rusiji, vzamejo seboj 21 Rusin, ko te dni zapuste republiko sovjetov. Rusinje so njihov žene. Značilno pa je in ne baš častno za demokratične Američane, ki so se oženili tukaj, da so si izbrali večinoma hčere bivših aristokratov in propadlih buržoaz. Neki Američan se je poročil s kneginjo in drugi s grofico. — Ameriška pomožna akcija je že zaključena. Leon Kamenov, predsednik moskovskega sovjeta, je sredi prireditel poslovnih večer polkovniku Haskellu, direktorju pomožne uprave.

Nemec rešil življenje dvema Francozoma.

Cologne, Nemčija, 20. jul. — Max Fladt, gostilničar v Kehlju, je večeraj potegnil dva francoska vojaška in Rene in jima rešil življenje. V trenutku, ko sta se potapljala, je pozabil, da sta sovražnika. Francoski general se mu je osebno zahvalil za junaštvo in ga vprašal, kakšno nagrado si želi. Fladt se je hitro domislil in prosil za pomilostenje sedmih nemških sabotistov, ki so obsojeni na smrt. General je obljubil, da pošlje njegovo prošnjo francoski vladi.

FRANCIJA JE PRIČELA POPUŠČATI.

(Nadaljevanje s prve strani.)

"Matin" je večeraj pisal, da Francija sprejme predlog Anglije pod sledečimi pogoji: 1) Plačila vojnih dolgov se naj odgode za 10 ali 15 let; 2) določitev natančne vsote nemške odškodnine se naj tudi odloži za 10 ali 15 let; 3) v tem času mora Francija dobiti od Nemčije 26 do 30 milijard zlatih mark; Belgija pa štiri ali pet milijard zlatih mark; 4) načrt ameriškega državnega tajnika Hughesa glede mednarodne komisije se sprejme, ako bo ta komisija le podobor reparacijske komisije in če zadnja lahko vetira zaključke prve; 5) mednarodna komisija ne sme določiti vsote, koliko naj Nemčija plača, ako ni komisija pod kakšno viško oblasti; 6) Anglija mora dati nove garancije za varnost Francije.

London, 20. jul. — Angleški kabinet je večeraj razpravljal tri ure o besedilu note, ki se ima poslati Nemčiji kot odgovor na njeno zadnje ponudbo, prej pa predložiti zaveznikom, da jo vsi podpišejo kot skupni odgovor. Ministri se niso mogli zediniti. Nekaterim se je zdela nota pretrda, drugim pa premehka. Po seji je bilo poročano, da se bo razprava danes nadaljevala. Baldwin in Curzon nočeta popustiti od svojega originalnega načrta, na temelju katerega sta podala izjavo v parlamentu zadnji teden, dočim nekateri ministri zahtevajo, da mora biti odgovor tak, da ne bo Francija prizadeta. Ministra Derby in Salisbury hočeta, da Anglija zahteva v odgovoru, da mora Nemčija takoj prenehati s pasivno resistenco v Poruhrju. Baldwin pa noče tega. Zdi se, da bo moralo priti do celovitih kompromisov in nota — ki bo odposlana zaveznikom najbrž jutri — ne bo tako trda na pram Franciji kakor je bila začetna v začetku.

Medtem pa poročajo, da je Nemčija sporočila Angliji po svojem poslaniku v Londonu, da je pripravljena takoj prenehati s pasivno resistenco v Poruhrju, če Anglija sprejme njeno ponudbo glede garancij za isplacanje odškodnine.

Tako se plete labirintna politika za kulisami. "Daily Herald", organ Delavske stranke, je poročal večeraj, da se vrše tajna pogajanja med francoskimi in nemškimi kapitalisti.

ČAS ZA TRETJO POLITIČNO STRANKO JE ZREL, MENI VANDERLIP.

(Nadaljevanje s prve strani.) bi bilo potemtakem takisto pametno zahtevati, naj kupi vsakdo toliko in toliko jekla.

"Nadalje so prišli nekateri ljudje na dan s nasvetom, naj bi narod jedel več pšenične moke, oziroma kruha. Če bi pojedli več kruha, bi s tem koristili edino zdravnikom. Bill bi potem narod samih tolstih in preobedjenih ljudi.

"Če zahteva kmečka financa likvidacije," je rekel finančnik, "potem jo izvršimo ter postavimo poljedelstvo na zdravo finančno podlago. Ali zdi se mi, da nam ni treba likvidacije. Kmet je v stanu skrbeti sam zase. Nasplošno je narod v blagostanju, in kmet bo tudi deležen tega blagostanja."

Možuse zdi vse preveč lepo. Malo preveč je optimističen. Zdi se, da je kmet v njegovih očeh kakor v nebesih. Ali če pogledamo celi zadevi malo natančneje v obraz, nemudoma uvidimo, da se gospod Vanderlip zelo moti, kolikor se to tiče kmečkega položaja v deželi. In tako je tudi z delavcem. Delavec in kmetu gre trda ravno sedaj, ko vpljemo na ves glas, da nam gre neznanako dobro. Kapitalistu je dobro. To je neispodbittna resnica. Kdaj pa še ni le denarnim mogotcem dobro? Seveda mu je vojna mnogo bolj dobrodošla kakor pa mir, saj, kaj, v vojnem času more kar grabiti, dočim mu je v miru malo manj ugodno. In zastranega so bili kapitalistični interesi le vedno za vojno.

Mimogrede.

Lava in sv. Egidij. — Država fašistov konstatira da ni katastrofe.

Vulkan Etna si je izmisli, da očisti nekoliko svoje nozdrvi in je kihnil. Ljudje pravijo temu, da bruha. Pri tem bruhanju so sevo neveseli prizori, obup, zguba, letnja, sploh vse, kar v trenutku spravi človeka ne samo ob bogastvo, nego tudi ob vsakdanji kruh. To je huje, nego boljše, ki je revolucija, to kihanje vulkana Etna. Celokupna škoda se ceni na 70 milijonov lir in so pokopane pod gorečo lavo tri vasi in ogromni kosi zemlje. Ali kaj je to? To ni nič. Vlada Mussolinija konstatira, da se sploh ne gre za katastrofo in da so vsa poročila čenopisov le agitacija, da se škodi ugledu države. Kaj? Imenito. Morda je pa bruhanje Etna tudi le provokacija, da se škodi ugledu države? Treba bi se dala riel novega olja. . . Vendar tistih 70 milijonov lir škodi, ki je cenjena sleer le z vidika zabavajočih se ali slikih bruhanja Etna, kakor Neron ob gorečem Rimu (Mussolini si je ogledal bruhanje z bližnjih gričev) ni nobena katastrofa. To je le "samo" gospodarska škoda države. Seve, v prežito grozo in v zgozbo prebivalstva, ki zadene najhujše zopet le revne sloje, ni vredno upoštevati. Glavno je in kar je po mnenju fašistov katastrofa, je konstatacija, da človeških žrtev ni bilo. Tako namreč trdi vlada z veseljem. Pašisti toraj smatrajo za katastrofo le zgubo življenja. Prav imajo. Saj se gre sedaj v Italiji za življenje fašizma, ki ga skoro zgube. In to je bogme, za res katastrofo.

Pri tem bruhanju zemeljskega ognja, ki je svojočasno služil krecom vseh konfesij za pekel, so se godili čudeži. Prav za prav se je zgodil samo eden. Namreč v mestu Linguaglossi so imeli kip sv. Egidija. Iz lesa ali kamna, ne vem. Glavno, da so ga imeli. In ko se je strahna lava na kilometer široko in 7 metrov visoko pomikala naprej, požiraje na potu vse, se je napolila nevarnost na tisto

Slovenska Narodna
Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota
Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2637-38 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPPRAVNI ODESK:
Predsednik Vincent Calcar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. T. Box 81, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODESK:
John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zeleniuh, Box 276, Harborton, Ohio, Fred A. Vidar, Box 673, Ely, Minn., John Terdelj, Box 92, Hendersonville, Pa., John Garick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESK:
OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2637-38 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosi, Box 366, Moon, Run, Pa., John Grotelj, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Marc, Box 186, Buhl, Minn., za severozapad. Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:
Frank Zeitz, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 2800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitevni odbor:
Predsednik: Frank Alci, 2134 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Josko Ovan, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Jos. Shuk, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VAROVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.
POZOR!—Korrespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:
VSA PISMA, ki so nanašajo na posle gl. predsednika so: naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2637-38 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2637-38 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vseh so naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2637-38 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2637-38 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Vse priitoke glede poslovanja s gl. izvrševalnim odborom se naj pošiljajo Frank Zeitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgorej.
Vsi priitaki na gl. porotni odesk se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.
Vsi dopisi in drugi spisi, razen pism, oglaš, naročilna in sploh vse kar je v zvezi s glasilom "Jednota", naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2637-38 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Linguaglossu. Menda je "peklenska sila" hotela uničiti božjo silo sv. Egidija. Ali glej! Obupani prebivalci so rekli:

"Sv. Egidij, sedaj pa pokaži, da si močnejši, nego pekel."

In so postavili steber sv. Egidija iz mesta nasproti bližajši se lavi.

Lava se je bližala brez strahu. Pa tudi sv. Egidij je stal brez strahu, kajti, vsi veste, v lesu li kamenu ni strahu, niti pred lavo. Ali tisti, ki so verovali v sv. Egidija in njegova moč in niso hoteli bežati, kakor njih neverni in brezvestni soseskani, so bili zato svojo vero poplačani. Ker sv. Egidij je zapretil peklenski lavi in ona se je — ustavila. Ni mogla naprej, da pogoltno mesto sv. Egidija in s njim grešne in negrešne, ker sv. Egidij ji je zažugal s sveto jezo in postavil med lavo in mestom hriček Monte Santo (Sveta gora), ki je visok 200 metrov. Preplezati to višino, ki je še povrh "Santo" (sveta), pa za lavo tudi ni malenkost in se je rajši ustavila. Res je sicer, da tisti hriček stoji ta že od pamtiveka, ali pravijo, da tudi soha sv. Egidija prebiva v mestu Linguaglossa od pamtiveka in ker sta oba "Santo", bo najbrže res.

Tako pripoveduje zadnje poročilo iz tistega nesrečnega kraja v državi fašistovski Italije.

Nad lahkovernim ljudstvom pa duhovščina kuje s tem nove viteze in bojevnike za sv. vero. Njim pride paš vse prav. Podzemeljski ogenj. Monte Santo in Santo Egidio.

In ljudstvo — šreda verjame, kar ji govore pastirji s palico.

IZ SOVJETSEK RUSIJE.

Nova občna družba in sveze. — V sovjetski Rusiji ustanovljajo sedaj več novih podjetij, ki so pod kontrolo ljudstva, oz. vlade. Družba za prehrano si je nadela nalogo ustanoviti restavracije, jedilnice, čajnice itd., kjer bo ljudstvo dobivalo svežo in poceni prehrano po nabavni ceni.

Družba "Proletarski kino" si je nadela nalogo, da bo propagirala komunizem in vzgajala ljudi v socialni solidarnosti potom kinolik.

Neka druga družba si je nadela nalogo dobavljati in izdelovati poceni oblačila. Vse te družbe so zadržane in pod nadzorstvom sovjetske oblasti.

Trgovina med Rusijo in Avstrijo. — V prvem četrtletju tega leta je rusko trgovsko zastopstvo vlada nakupilo na Dunaju za \$700,000 avstrijskih tvorniških izdelkov. Največ so ruski zastopniki nakupili poljedelske stroje in pa elektrotlačne predmete.

vse je delalo. Skupaj so proizvedli 4769 pudov cigaretnega papirja, 3823 pisalnega papirja, 2120 tiskarniškega papirja in 2720 pudov kartona.

Gospodinjeki kotiček.

Črvi ali mršes na solati ali sočivju dostikrat skrbje gospodinj, kako bi vse odstranili, kajti valje paznemu iskanju je le lahko preizreti kako žuželko, da tako ostane v solati. Te živalice je prav lahko odstraniti. Deni solato ali zelenjavo za nekaj minut v veliko skledo, napolnjeno s malo slane vode. Vesela boš, ko boš vide-la, kako hitro se na priel nepoklican mršes zbira na vrhu vode. Zelenjavo je treba dobro oprati.

Krompir kot čistilno sredstvo se oddaleč ni dovolj upoštevano v kuhinji. Če razrežes krompirjeve olupke in jih pomešaš v malo vode, imaš prav dobro sredstvo za čiščenje posode. Celo stari smazki na obliki ti zginajo, ako ponovno drgneš s tem krompirjem. Surov narihan krompir, ki ga moraš pred narihanjem kajpada umiti, a ne olupiti, ti lahko služi kot dobro sredstvo pri pranju volnenih in barvanih predmetov. Tudi debele, vezene preproge lahko šedno osnaki s takim krompirjem. Izeti moraš blago po dvakrat in trikrat v takem narihanem krompirju, med katerim je malo vode in madeži morajo izginiti.

Gobe. — Kmalu bodo zopet na trgu gobe in že danes je treba raditega opomina, da morajo biti gobe, četudi so prave, biti dobro zmite, predno jih moremo rabiti, da ne povzročajo nikakih bolezni. Vsako gobo, ki izgleda stara in je kolikaj obgnila, ali je vodena in mehka ali če je njeno meso umazano ter ako, čim ko jo prerežemo postaja rjava ali zelenkasta, moramo odstraniti. Če tega ne storimo, se podajamo v veliko nevarnost. Naj nobeno ne zmoti nizka cena gob, ker s tem si kupi slabe in je lahko v dvomu o njih, jeli so vzidne. Pa tudi je treba gobe pripraviti takoj, ko so kupljene. Ko režeš gobe, odstrani vsak kos, kjer je goba morda objedena, pri velikih odstrani kožo in deni jih takoj v vodo. — Ostanke jedi, v katerih so gobe, nikdar ne hrani za naslednji dan, ker niso več dobri in so zdravju nevarni.

ISCEM

svojega brata Anton Viliha doma iz vasi Celje pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. V Ameriki se nahaja že nad 22 let, iščem ga radi važnih stvari iz stare domovine sem dospel pred par tedni. Kdor ve za njegov naslov, naj mi to sporoči, za kar se že v naprej zahvaljujem. Moj naslov je: John Viliha, P. O. Meriden, W. Va.

(Adv.)

Lev Tolstoj:

Rodbinska sreča.

Prvi del.

(Dalje.)

"Zakaj so vsi ljudje tako dobri proti meni? S čim sem zaslužila toliko ljubezni?" vprašala sem se in nehoti sem se spominjala Sergija Mihajliča in dolgo sem se mislila nanj. Nisem mogla drugače in nisem smatrala tega za greh. Ali sedaj sem drugače mislila o njem, nego v one noči, ko sem prvokrat začutila, da ga ljubim. Mislila sem nanj, kakor na samo sebe, združevaje ga nehoti z vsako mislijo o svoji bodočnosti. Čutila sem se mu sedaj enaka; minil je njegov nadmočni vpliv, ki me je nadajal s spoštovanjem do njega. Sedaj se mrazumela vse, kar se mi je poprej v njegovem obnašanju dozevalo čudovito. Šele sedaj sem razumela, zakaj je rekel, da obstoji prava sreča samo v tem, da živimo za druge in odobravalna sem to iz globine svoje duše. Bila sem prepričana, da bi midva našla drug v drugem tiho, brezkončno srečo. In pri tem nisem marala potovanja po inostranstvu, ne društev, niti posvetnega blišča, marveč imela sem v misli po vsem drugo, tiho rodbinsko življenje na deželi z neprestanim žrtvovanjem, z vedno vzajemno ljubeznijo v priznavanju dobrote in pomoči božje previdnosti.

Na svoj god bila sem pri obhajilu, kakor sem bila namenila. Bila sem tako srečna ta dan, da sem se vračajoča iz cerkve bala življenja, bala vsake ganitve, vsega kar bi mi moglo razdreti mojo srečo. Ali komaj sem stopila iz kočije, kar je pridrdal po mostu znani koleselj in videla sem Sergija Mihajliča. Pozdravil me je in sva šla skupaj v dvorano. Nikdar od tistihmal, od kar sem ga poznala, nisem bila tako mirna in samostojna proti njemu, kakor tega jutro. Čutila sem, da se je nahajal v meni ves nov svet, katerega on ni razumel in kateri je bil višji od sveta njegovega. Nisem čutila v njega navzočnosti niti najmanjše zadrege. On je brez dvoma razumel, od kod je to prihajalo in bil je še posebno nežen, dober in spoštljiv do mene. Pri-

stopila sem h klavirju, ali on mi ga je zaprl in shranil ključ v žep.

"Ne kazite si svoje dobre volje!" dejal mi je, "sedaj imate v duši godbo, katere je lepša nad vse druge na svetu."

Bila sem mu hvaležna za to, ali obenem mi je bilo nekako neprijetno, da je tako lahko in jasno razumel vse, kar bi imelo ostati samo v moji duši, tajno vsem. Pri obedu je rekel, da mi je prišel sreče voščiti in se posloviti, kajti jutri odpotuje v Moskvo. To reči obrnil se je h Katri ter me skrivoma pogledal, kakor da bi se bal, da bi me opazil na meni izraz žalosti. Toda jaz se nisem začudila, niti se prestrašila, marveč vprašala, na kako dolgo odhaja? ker sem vedela da bo to sam povedal — in da ne bo niti odšel. Ne vem si pojasniti od kod sem to vedela. Ali ta znameniti dan zdelo se mi je vse jasno in odkrito, kar je sedaj in tudi kar še bo. Nahajala sem se v nekakem blaženem snu, v katerem se mi je dozdevalo, da je vse že izvršeno, kar bi se zgoditi moralo — tako, da sem vedela kaj in kako bo se vse izšlo.

Sergij Mihajlič je hotel precej po obedu oditi; ali ker se je Katri, utrujena po svojih opraviilih vlegla, moral je tudi on počakati, da bi se prebudila, da se mora z njo posloviti. Pa ker je bilo v dvorani soparno, podala sva se ven v hladnik. Komaj sva vsedla, začela sem popolnoma mirno govoriti o tem, kar bi imelo določiti osodo moje ljubezni. Sama ne vem, kako sem mogla tako mirno, jasno in odločno se vesti. Zdelo se mi je, kakor da bi ne govorila jaz, marveč kakor bi nekaj drugega, neodvisnega od moje volje, govorilo v meni. On mi je sedel nasproti, podprt z roko ob ograjo ter potegnil k sebi bezgovo večico in odtrgal z nje listje. Ko sem začela govoriti, spustil je večico in podprl glavo ob roko. To je moglo pomenjati, da je ali jako miren, ali pa jako razburjen.

"Zakaj odpotujete?" vprašala sem ga pomenljivo in počasi, zročna mu naravnost v oči.

On mi ni kmalo odgovoril.

"Imam opravke," odvrnil je čez malo časa ter pobesil oči.

Videla sem kako težko mu je bilo na moje naravnostno vpra-

šanje odgovoriti kaj neresnične-ga.

"Slišite", dejala sem; "vi veste dobro, kakošen je današnji dan za me. Glede mnogih reči mi je ta dan velevažen. Ako vas pa vprašam zgolj zategadelj, da bi vam javljala svoj namen, (vsaj veste, da sem se privadila na vas in da vas imam rada), marveč povprašam zato, ker moram vedeti zakaj odpotujete?"

"Jako težko mi je odgovoriti vam istino, zakaj odhajam. Ta teden sem mnogo premišljeval o vas in o sebi in odločil sem se, da moram oditi. Vi veste zakaj in ako me imate radi, ne boste me dalje povpraševali." Otrli si je čelo z roko in zakril z njo oči. — "Težko mi je odgovorjati... vi to itak razumete."

Sree mi je začelo močno biti.

"Ne morem razumeti," zatrdila sem, "ne morem; odkrijte mi to, za Boga, odkrijte mi na ljubo današnja dne, povejte mi istino. Vse hočem mirno slišati."

Na to je vstal me pogledal in vnovič pritegnil večico k sebi.

"Nu!" izgovoril je po kratkem premolu s tresočim glasom, "akoravno je to bedasto, akoravno ni moči tega z besedami povedati, dasi mi je tudi težko, poskusim vendar, da vam to pojasnim."

Ko je izgovoril, videlo se mu je na lici, da ga teži neka bol.

"Nu!" povprašam ga.

"Predstavite si postarane, življenja stitega človeka, katerega hočemo imenovati A", rekel je, "pa mlado, srečno devo, katere je ime B. In katere se ne pozna ni ljudi, ni življenja. Valed nekaterih raznih rodbinskih razmer jel jo je imeti rad kot svojo hčer in ni se bal, da bi jo ljubil kedaj še drugače."

Sergij Mihajlič je umolknil, a jaz tudi nisem nič odgovorila.

"Se ve, A. je pozabil," nadaljeval je urno in določno, brez da bi se ozrl na me, "da je B. še tako mlada, nje življenje za njo zgolj še igrača, da jo bi ljubil še drugače in da bi njo to veselilo. Omamila se je in naglo začutila, da se drugi čut, težek, kot pomilovanje, vzbuja v njega duši in prestrašila se je. Zgrozil se je, da se bodo razdrle njune poprejšnje prijateljske razmere ter sklenil

oditi poprej, nego se se to uresniči."

Izrekli te besede, začel si je zopet otirati z roko oči in jih je pokrtil.

(Dalje prihodnjšč.)

Čas počitnic.

(Jugoslavanski oddelček FLIS.)

V Ameriki je nekaj popolnoma navadnega, da poleti gredo ljudje za teden ali par tednov na deželo, da se sredi narave odpotujejo od svojega dela in pozabijo za nekaj časa na trpko borbo za obstanek. Vsak si izbere letovišče, kakoršno mu pač njegova sredstva dovoljujejo. Otroci komaj čakajo na zvršetak šolskega leta in se razgovarjajo med seboj, kam kdo pojde na počitnice. V milijonih družin se pretresuje velevažno vprašanje, kam naj se letos gre — na farmo, ob morje, ob kakor jezero itd. Vsakdo se radneje vnaprej na dan odhoda in na spremembo okoliš.

Žal, v istih mestih in naselbinah živijo milijoni drugih družin, ki ne pretresujejo vprašanja leto-višča. Za njihove otroke konec šolskega leta ne pomenja ničesar drugega, kot še večjo nadlogo.

Počitnice ne osrečujejo teh družin; za njihovo dečo one ne pomenjajo priložnosti, da se duševno telesno osvežijo, ojačajo in pripravljajo za prihodnje šolovanje v jeseni. Počitnice za nje pomenjajo, da njihov štirinajstletni sin ostavlja šolo dobrodu, tudi če je dovršil le šest razredov — in dostikrat še teh ne, in glej, nov delavec-otrok se priključuje milijonom nedeležnih delavcev v Združenih državah. Kajti, ako on stanuje v 37 izmed vseh držav, on sme po zakonu iti na de- lo, tudi če ni dovršil ljudske šole. On je morda slaboten in delo, ki nanj čaka, utegne še bolj oslabiliti njegov organizem, ali ako stanuje v eni izmed 18 držav, on sme biti najet kot delavec, tudi če ni telesno sposoben za tako de- lo.

Dočim mnogim otrokom počitnice pomenjajo odpotek in zabavo, kar prinesejo počitnice njegovi mladi sestrici, utegne biti delo blaginje ali vlagatelje- lico otomot ali katero drugo de- lo v prodajalnicah. Kajti, ako ona stanuje v eni izmed osmih držav, ona sme biti zaposlena v katerem- slobodi trgovskem podjetju, tudi če nima še 14 let. Pa tudi pred koncem šolskega leta, ki pomenja njih formalni vstop v vrsto kru- hoboreev, je na tisoče otrok pri- spevalo k družinskemu dohodku s tem, da so delali po šolskih urah, zvečer in ob sobotah.

Na tisoče šolske dece prodaja časopise po ulicah ali dela doma na tov. izdelkih, izgotavlja pe- rilo, plete umetne evetlice, pri- leplja kartone, nanizuje korale. Children's Bureau federalne vlade je nedavno cenil na podlagi raziskovanj v treh mestih Zdrue- nih držav, da je tam preko 5.000 otrok bilo zaposlenih s takim de- lom in je 2.336 dognanih slučajev 86 odstotno otrok je imelo manj od 14 let in 45 odstotno celo manj od 11 let. To njihovo de- lo ni trajalo le eno uro oziroma kratek čas po šoli; velika večina de- ce — več kot tri četrtine izmed šestletnih otrok — je dejala zvečer pozno v noč. Dece je celo prinašala svoje de- lo v šolo in tu opravljala svoj po- sel.

Zadovoljne in brezskrbne dru- žine, ki potujejo tekom počitnic, imajo polno prilik, da vidijo, da počitnice za mnogo otrok ne pomenjajo počitka in razvedrila, kajti od vsakega tučata otrok v Združenih državah po eden je de- lavec, in v nekaterih državah kar po en otrok za vsako četvorico.

Samo 13 držav je uzakonilo za- kone v zaščito otrok, ki odgovar- jajo onemu minimumu zaščite, ki ga je določal federalni zakon neustavnim. Zato, kamorkoli naj greste širom dežele, najdete otrok- kih delavcev-otrok, ki so od go- spodarskih okoliščin primorani bi- ti kruhobori.

Ako vas vodi pot čez pennsyl- vanjsko okrajje trdega premo- ga, boste videli dečke, zaposlene kot "brakers" ali celo kot "trap- pers" ko prihajajo na površje iz svojega dela globoko dol v jami, ali dečke od 13 do 14 let, ki so polnovredni premogarji. Ako pa vas pot vodi čez Michigan ali Colorado ali mnoge druge države, boste lahko iz viaka opazovali ve- like poljane sladkorne pese, na katerih delajo cele družine sku- paj z otroci od 8 do 10 let. Skre- ne noge in bolečine na hrbtu so pa posledica takega dela, in otro- ci so toliko utrujeni, da niti je- sti ne morejo, namreč zmučeni in

lačni gredo zvečer spat v poste- lje — ali nekaj takega kar bi mo- ralo biti postelja.

Nadalje imamo dečke in dekli- ce v bombastih mlinskih in poljih na Jugu, — obirale jagod in de- co na farmah Sredozepada. Za de- lo te vrste ni nikake omejitve delovne dobe.

Počitnice za to dečo značijo i- stb, kar so značile za Hamlina Garlanda, ko je opisoval svoja otroška leta na farmi: "Orati ves dan kot hlapec — to ni majhno hišno de- lo — to je de- lo. "Za to dečo solnce leze počasi preko ne- ba", kot je pravil Garland. "La- čni so ob 9 in sestradi ob 10, in potem kot da je solnce obtičalo na enem mestu."

Otroško de- lo premnogim otro- kom kviri počitnice. Kar je še hušje, poslednice otroškega de- la so nezadostno šolanje, nezadost- no zdravje, otroci telesno in du- ševno nerazviti. Kako naj taki o- troci postanejo zdravi in napre- dni državljani?

RAZNO.

Alfabet. — Kdaj so ljudje prvi pričeli rabiti abecedo, to je, sistematično sestavo pisemskih znamenj? O tem ni popolnoma do- ločnih poročil. Pisemska zname- nja so rabili že v davnih časih in arheologi in jezikoslovci prouču- jejo starinske najdbe, na katerih so vrezana, napisana ali pa vkle- sana pisemska znamenja. Alfabet (abeceda) in nastala, kakršno po- znamo danes, v teku kratkega ča- sa, ampak se je v teku stoletij, da, tisočletij izpopolnila. Razni narodi imajo različne črke, ozi- roma znamenja. Kitajci n. pr. i- majo na tisoče znamenj, ki pome- nijo besede, medtem, ko imamo mi za vsak glas črke, iz katerih besede sestavljamo. Naša abeceda je veliko praktičnejša, kakor ki- tajska znamenja.

Poznavalci starih jezikov na te- melju svojih najdb zatrjejo, da so Fenici največ pripomogli k modernemu razvoju vzhoda in ti so prvi pričeli izpopolnjevati pi- savo in s tem ustvarili temelj za sistematičiranje pisemskih črk. Prvi njihovi zapiski, ki so jih našli arheologi, so iz leta 900. pr. Kr. Pisavo pa so imeli že takrat tako dobro, da so jo poznali že najmanj par sto let poprej. U- čenjaki trdijo, da so Fenici do- segli ta uspeh valed izpopolnje- nje egiptanskega podobopisa (pi- sanje s slikami in znamenji). Oni so bili tisti, ki so v prvih počet- kih kulturnega razvoja človeka zanesli pisavo k Grkom in bili so oni, ki so dali podlago alfabetu in adoptirali zanj to ime, ki je še danes v rabi. Ima "alfabet" izhaja iz beseda "alfa" prve črke v gr- škem alfabetu, in "beta", nji- hove druge črke. Sloveni imamo

svoje besedo za alfabet "abeceda", ki izhaja iz črk a, b, in c. Ka- kor je vse plod razvoja, tako so tudi jeziki in načini pisanja. An- gleški jezik ni bil vedno tak, ka- kor je danes. In starejši Slovenci se še spominajo razlike med da- našnjo slovensčino in ono, ki jo je pisal škof Slomšek in drugi pred njim in za njim.

Kraljevski obiski. V začetku meseca maja je dospela v Rim an- gleška kraljeva dvojica. Obiskala je italijanski dvor in posetila pa- peža. Velikanske, pompozne ma- nifestacije, pri kakršnih so Itali- jani mojstri, so bile prirejene po rimskih dvoranih, arenah in uli- cah v počastje vladarju Velike Britanije. Vršile so se konjate dirke in bikoborbe, vse v čast dvorjanom in visoki gospodi. — Rimski in drugi italijanski listi so pisali članke o zbližanju An- glije in Italije, o morebitni zvezi, ki bo aledila temu obisku. Kralj Jurij je imel lep govor, ki sta mu ga spisala ministrski predsednik Bonar Law in Lord Curzon, mi- nister za zunanje zadeve in itali- janski kralj je pozdravljaj goste z besedami, ki mu jih je spisal Mussolini. Ministri so bili odvisni od vladarjev in ne vladarji od mi- nistrov. Bivši cesar Viljem II. in drugi člani treh, do svetovne voj- ne najmočnejših dinastij na svetu, čitajo take vesti z zavistjo, toda tudi z zadovoljstvom v sre- n, kajti, kar se je včeraj dogodilo njim, se bo jutri tistim, ki so stali kot medli ostanki starega to- liko stoletij mogočnega monarhi- za. Obiski vladarjev ne pomenijo zbližanja narodov. Ako bi taki obiski res kaj takega pomenili, ne bi prišlo leta 1914. do svetov- ne vojne. Za bližanje, za prijatel- ske vezi je treba več kakor dra- gocenih oblačil na kraljicah in maršalskih uniformah na kraljih. — Tako komedijo se lahko kriče od navdušenja, ali ko je obisva konec so dežele tam, kjer so bile Edine državne blaginje so za ne- kaj milijonov lažje.

Ali veš, zakaj se tvoj deček tako rad potepa z drugimi dečki in uganja razne "porednosti"? Odgovor na to in mnoge ugank v obnašanju otrok najdeš v knji- gi "Zakon biogenesije", katero dobiš pri Književni matici SNPJ.

ZA KUHANJE PIVA DOMA

imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhani vedno le najboljši in naice- nejši. Dobiti je tudi zbirko adovev, steklenice in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po po- sti, točno v vse kraje.

Grocerijam, slaščičarjem in v pro- dajalne telesnine damo primeren po- pust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,

6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Njeno življenje.

Povest — Spisala Zofka Kveder-Demetrovič.

Knezova knjižnica — Izdala "Matica slovenska".

(Dalje.)

Tilda ni nikdar vedela, kaj je laž, dokler je bila v hiši svojih staršev. In tudi zdaj v svojem lastnem domu se je ogibala laži kakor kače. Kar je rekla, je bilo sveto. Tudi Lena je poznala v tej stvari samo dve besedi: da in ne; če se ji je kaj potro v kuhinji, je rekla: Razbila sem! Brez ovinkov in izgovorov. Pokojna Ellea in Mirko se nista lagala in tudi Mimica ni znala lagati. A Rajko je lagal, na čistem, brez potrebe kolikrat. Opoldne je pripovedoval, da se je to in to zgodi- le v šoli, a zvečer je pripovedoval isto že na drug način; drugi dan je pozabil na vse in če so ga vprašali, kako se je stvar dalje razvila, je pri- znal, da si je vse izmislil. Nikakor ni mogel po- miti, da bi bilo to kaj slabega, si izmisliti take reči. Izmikal je Leni v kuhinji, kar je mogel, m le zato ga ni tožila materi, da je ne žalosti. Sama ga je kaznovala, če ga je zalotila. Ali nič mu ni bilo do tega, če ga je prakrat buknila. "Saj me ne boli, pojedel sem pa le," to je bilo njegovo stališče v tej zadevi.

V spalnici na omari so stale zadaj za neko veliko škafitjo tri velike lončene posode polne pek- meza (mezge). Hodil je nanj par tednov. Ena posoda je bila načeta, ko sta mati in Lena delali kolače o Božiču. Ta je bila namenjena za doma- čo porabo, drugi dve pa bi Lena spomladl prodala na trgu v mestu, takrat se največ plača za take stvari.

Rajko je vedel to in s precej težkim srecem je našel drugo posodo, ko je bila prva prazna. "Mama se bo zelo jezila," si je mislil, toda iz- kušnjava ga je premagala. In ko je bila druga posoda prazna, je začel še tretjo in tudi to je izpraznil do kraja. Pokril jih je s papirjem in povezal, kakor so bile prej pokrite in povezane.

Pred puatom je šla Lena po mezgo na oma- ro, da bi pripravila boljji prigrizek; zelo skrom- no so živeli ob navadnih dneh; umetnost je bila živeti od dveh kravice, par kokoši, od vrta in ma- lega vinograda in še oblačiti se z izkupičkom. Vzdignila je posodo in zdela se ji je zelo lahka. Odprla jo je in je videla, da je prazna; in tudi druga je bila prazna, tudi tretja...

Zagnala je krik in planila v drugo sobo, kjer je sedela Tilda z otrokoma pri mizi, pomagajoč jima pri nalogah.

"Vsa mezga je izginila, vsi trije lonci so prazni," je tožila Lena. "Samo za sladkor sem plačala skoraj pet goldinarjev v gotovini! Za zlato bi ga bila lahko prodala pred Veliko nočjo!"

Tilda je vstala. Tudi Rajko je skočil kviku in neprijetno mu je bilo.

"Ti si vse snedel, saj te poznam!" mu je za- vpila Lena v obraz.

"Nisem, prav za gotovo, da nisem," je trdil Rajko in predrzno je gledal Leni v obraz.

"Prisegam, da si ga ti!" se je jezila Lena.

"In zdaj še tajni!"

"Povej, priznaj, če je res!" je ukazala mati.

Tako resno je gledala, tako čude je bil obraz, da se je Rajko malo zmedel.

"Z Mimico sva ga pojedla," je rekel glasno.

"Zakaj pa stoji tako na omari, zaklenili bi ga bili," se je obrnil k Leni.

Mimica je ostrmela. "Jaz ga nisem," je rek- la tiho.

"Na zdaj laže, da ga ni," se je zgrajal Raj- ko. "Kaj ga ni sva skupaj jedla vsak dan? Kaj mi nisi prinesla žlice iz kuhinje? Kaj mi nisi pomagala zavezovati papir, da se ni bi pozna- loti!"

"Kaj je res?" je vprašala Tilda in neki po- seben strah je bil v njenih očeh, da se Mimica ni upala braniti.

"Lažem!" se je raztogotila zdaj Lena. "Saj poznam Mimico, če nikoli ni ničesar vzela. Povej mi! Meni povej, nič se ne boj," je prigovarjala deklici, vzdignila ji obraz in ji pogledala v oči. Molče je deklica odkimala in dve solzi sta ji zdrk- nili po licih.

"Saj sem vedela, da lažeš!" se je jezila Le- na, zagrabila dečka za rame in ga stresala. "Kaj te ni sram! Krade, potem pa še sestro dolži po nedolžnem! O saj te poznam!" Obrnila se je k Tildi. "Vse mi krade, še mast iz lonca, maslo iz žlice, kadar kuham. Sladkor zapiram pred njim kakor pred osami."

Ali Tilda je stala vsa bleda in trda. Sree ji je stinila temna slutnja in strašna bojazen. Na- slonila se je na mizo in se neutelljivo in obupno zjokala.

Vsa zmedena je stala Lena pred njo. Otroka se nista upala premakniti. Mimici so kapale sol- ze iz oči, a brezsluzno je jokala. Rajko si je v silni zadregi grizel ustnice.

"Ali gospa, nikar se ne jokajte!" je začela tolažiti Lena. "Malo ga natepite pa bo. Zakaj bi se jokali? Marš, ven se poberi!" je ukazala Rajku. "A ti, Mimica, pojdi v kuhinjo, pa glej, da mi ne prekipe mleko; in odmakni mast!"

Ko sta otroka odšla, je zopet mirila Tildo.

"Ali nikar, nikar se ne jokajte! Saj to ni taka stvar. Vsak otrok kaj takega stori. Ga bova že umali. Zakaj bi se jokali? Res, škoda; naj- manj deset goldinarjev bi bila lahko istrčila spom- ladi; a obupavati pa le ni treba. Gospa, gospa, le nikar se jokati! To ni nič takega, vsak drugi otrok stori kaj takega in postane pozneje pošten človek. Malenkost!" In gladila je Tildo ne- rodno in dobrodušno po hrbtu.

"Samo pustite me, Lena," je rekla Tilda, ko je mogla govoriti. "To ni malenkost. To pri- Rajku ni brez pomena. Saj veste, kako je kon- čal njegov oče... In to je začetek..."

"Neumnost," je mrmrala Lena. "Le nikar si naj ne jemljejo kaj takega k sreči! Greh je, misliti na take reči. Saj je še otrok! Prijeta je Tildo pod pazduho in je vedla v spalnico.

(Dalje prihodnjšč.)

NA KRVAVIH POLJANAH

je ime knjige, katero je spisal Ivan Matičič in v kateri nam živo predstavlja grozote svetovne vojne iz Galicije, a Doberdolske plano- te, iz tirolskega gorovja, od Spacapanov, Sv. Gabrijela pa do Pija- ve, in natančen popis dogodjavev slovenskega planinskega polka od prvega do zadnjega dne. Knjiga vsebuje tudi razne znamenite slike in življenja vojakov in civilistov za časa svetovne vojne. V resnici je to nekaj, kar je izredno zanimivo in bi morala imeti vsa- ka hiša. Zato ne odlašajte temveč naročite knjigo takoj. Stane samo \$1.50, a vredna je v resnici veliko več. Dobi se pri bratu pisatelja na naslovu:

FRANK MATIČIČ,

323 Eugen Street

Chicago, Ill.

VARČLJIVI NAROD

VLAGA REDOVITO

INVESTIRA RAZUMNO V

KASPAR STATE BANK

NAJVEČJI JUGOSLOVENSKI BAN- KI V ZJEDINJENIH DRŽAVAH.

1900 Blue Island Ave., vogal 19. ulice CHICAGO ILLINOIS

KAPITAL IN PREOSTANEK

\$1,250,000.00

Pod nadzorstvom
vredn. držav-
nim in
Chicago Clearing
House Ass'n.

Prodajamo parobrodne listke za vse pa-
robrodne družbe v Jugoslaviji in obratno.
Izdajamo listine (affidavits) za pris-
ljenike, ter pošiljamo denar v stare do-
movino najceneje in najhitreje.